

Landsteg Atterdag i Fröjel?

2 sidor

Enligt sägnen var landstigningsplatsen Garna haffn, vilket kan tolkas som Västergarn eller som hamnar längs kusten i Eksta och Fröjel. Kanske rentav hamnen i Fröjel?!

Den 22 juli 1361 landsteg den danske kungen Valdemar Atterdag på Gotland med en här av legosoldater. Troligaste landstigningsplatsen är kanske ändå Djupviks eller Kronvalds fiskelägen söder om Fröjel eller Landeskrone på Vivesholm strax norr om Klintehamn. Valdemars flotta kunde då, vilket alla segelfartyg gjorde på den tiden,

ha följt Ölandskusten norrut till i höjd med Karlsöarna och där lagt om kursen mot de väl synliga landmärkena i öster.

Gömda bakom Karlsöarna

Valdemar Atterdags flotta kunde sedan i skydd bakom öarna obemärkt närma sig Gotland och göra en överrumplande landstigning. Kanske var taktiken att flottan skulle dela sig och sedan låta soldaterna gå i land samtidigt på flera ställen? Klart är i alla fall, att den danska tiden på Gotland började med två blodiga slag, där mer än 4 000 gutar dog. Denna åderlåtning plus pestens alla offer innebar svåra och långtgående konsekvenser för öns utveckling.

Efter brandskattningen av Visby fick de danska soldaterna härja fritt på Gotland under några veckor och för då hårt fram mot befolkningen. I Fide kyrka kan man läsa hälften av ett 'krypterat' meddelande (ett kronogram som ger året 1361), där det fritt översatt från latin står: "Husen satta i brand, folket sörjande nedhugget. (Se en hunds like stormar fram med svärd. Gotland intas av danskar)."

BILD hämtad ur boken 'Gotland – mitt i Östersjön' av Erik Olsson, Sanda

FRÖJEL HEMBYGDSFÖRENING

Adress: Fröjel, Skolgården, SE 623 55 Klintehamn Hemsida: www.frojel.net
Besöksplatsen öppnar vid midsommar och håller öppet i sex veckor.

Valdemar Atterdag på Gotland, 1361

Någonstans på Gotlands sydvästra kust, troligen på flera ställen ungefär samtidigt, gick den danske kungen Valdemar Atterdag i land med en armé av legosoldater. En i hast hopsamlad gutahär blev grundligt slagen vid Ejmunds bro i Sanda, och några dagar senare stod Valdemars stridsvana knektar utanför muren vid Söderport i Visby. Inför ögonen på stadens borgare, vilka vägrade engagera sig, besegrades ännu en dåligt utrustad och illa ledd gutnisk här.

Efter slaget lät Valdemar Atterdag riva muren vid sidan av Söderport, och hans soldater marscherade in 13 man i bredd. Staden skonades, men enligt sägnen fick Visby-borna köpa sig fria genom att fylla tre stora öl-kar med guld, silver och smycken. Det är den händelsen som kallas brandskattningen av Visby. Som en påminnelse om soldaternas inmarsch genom bräschan i ringmuren har den nu 13 tinnar på det återuppbyggda murpartiet.

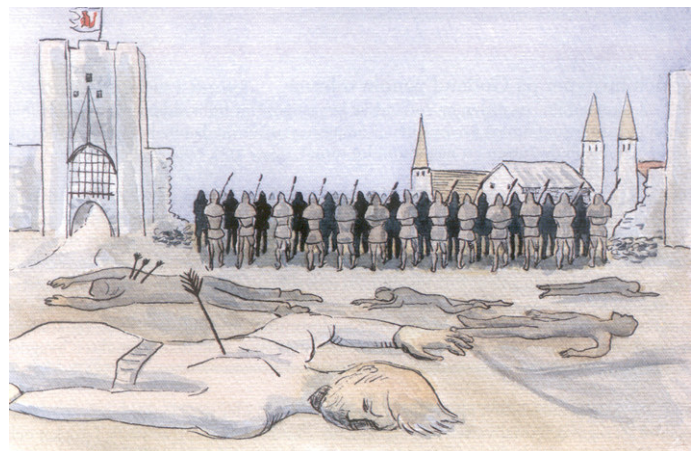
Enligt samma sägen förläste sedan skeppen med skatten på sin färd hem till Danmark. – Men det finns kanske andra förklaringar till att skatterna aldrig blev bokförda i Danmark. Behöll kungen alltihop för egen del? Eller har brandskattningen överhuvudtaget aldrig ägt rum? Tänk om invånarna i Visby bara hittat på alltihop för att något skyla över att de inte ingrep då gutahären slaktades utanför deras mur...

Hitta dit: Besök gärna Ekstakusten och bilda din egen uppfattning om var Valdemar Atterdag landsteg!

Ejmunds bro. Vid Ejmunds bro i Sanda ställdes Valdemars stridsvana knektar mot en i hast hopsamlad och illa rustad skara gutar.

BILD Magdalena Olsson

Ingen skonades. Alldeles utanför ringmuren stod slaget en varm julidag 1361. Guta-armén bestod mest av pojkar och äldre män, och de som låg skadade efter slaget dödades utan misskund.

BILD Magdalena Olsson

Underdånig underkastelse. Sedan gutahären besegrats öppnade Visby-borgarna portarna och överlämnade enligt tidens sed stadens nycklar till segerherren.

BILD hämtad ur boken "Gotland vår hembygd" av Erik Olsson, Sanda